

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๔ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับระดับความคิดเห็นสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ทั้ง ๑๐ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการปฐมนิเทศครูตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

๔.๓ เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

๔.๔ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒

๔.๕ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สำหรับผลของการศึกษาในแต่ละส่วน มีสาระสำคัญและเนื้อหา สามารถประมวลทั้งในรูปแบบของตาราง และการวิเคราะห์บรรยาย ดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลการที่จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๒๑๔)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. อายุ		
ชาย	๗๐.๐๐	๓๒.๗๑
หญิง	๑๔๔.๐๐	๖๗.๒๙
รวม	๒๑๔.๐๐	๑๐๐.๐๐
๒. อายุ		
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๒๗.๐๐	๑๒.๖๒
๓๑ - ๔๐ ปี	๘๘.๐๐	๔๑.๑๒
๔๑ - ๕๐ ปี	๒๑.๐๐	๙.๘๑
๕๑ ปี ขึ้นไป	๗๘.๐๐	๓๖.๔๕
รวม	๒๑๔.๐๐	๑๐๐.๐๐
๓. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	๑๔๔.๐๐	๖๗.๒๙
สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐.๐๐	๓๒.๗๑
รวม	๒๑๔.๐๐	๑๐๐.๐๐
๔. ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้บริหาร	๑๙.๐๐	๘.๘๘
ครูผู้สอน	๑๙๕.๐๐	๙๑.๑๒
รวม	๒๑๔	๑๐๐.๐๐
๕ ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔.๐๐	๒๕.๒๐
๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐.๐๐	๗๔.๘๐
รวม	๒๑๔.๐๐	๑๐๐.๐๐
รวม	๒๑๔.๐๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม “แนวทางการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีเพศหญิงจำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒๙ และเป็นเพศชาย จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗๑

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑๒ รองลงมา มีอายุระหว่าง ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔๕ มีต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖๒ และมีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๑

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒๙ และมีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗๑

ตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน มีจำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๘ และมีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร มีจำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๒

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงาน ๕ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๘๐ และมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๕ ปี มีจำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒๐

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับระดับความคิดเห็นสภาพการณ์พิเศษภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ทั้ง ๑๐ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการปฐมนิเทศครูตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งแสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ โดยภาพรวม

(n = ๒๑๔)

การนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ โดยภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๘	.๖๑	มาก
๒. ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๘	.๖๒	มาก
๓. ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๘	.๕๘	มาก
๔. ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๓	.๖๓	มาก
๕. ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๐	.๖๓	มาก
๖. ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๐	.๖๔	มาก
๗. ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๐๘	.๖๕	มาก
๘. ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๗	.๖๗	มาก
๙. ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๓	.๖๓	มาก
๑๐. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๔.๑๙	.๖๒	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๔	.๕๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๔, S.D. = .๕๗) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่าระดับความคิดเห็นสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ โดยด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๑๙, S.D. = .๖๒) และด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๐๘, S.D. = .๖๕)

การนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ทั้ง ๑๐ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

๔ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการปฐมนิเทศครูตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งแสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔
(n = ๒๑๔)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. มีการแบ่งปันข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (ทาน)	๔.๒๑	.๗๐	มาก
๒. ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ/สุภาพ (ปิยวาจา)	๔.๑๘	.๗๒	มาก
๓. การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน (อตถจริยา)	๔.๑๗	.๗๒	มาก
๔. มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สมานัตตตา)	๔.๑๖	.๖๗	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๘	.๖๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๘, S.D. = .๖๑) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า มีการแบ่งปันข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (ทาน)อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๒๑, S.D. = .๗๐) รองลงมา คือ ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ/สุภาพ (ปิยวาจา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๘, S.D. = .๗๒) การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน (อตถจริยา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๗, S.D. = .๗๒) และที่อยู่ในระดับน้อยสุด คือ มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สมานัตตตา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๖, S.D. = .๖๗)

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสู่การปฏิบัติจริง (ทาน)	๔.๑๘	.๗๑	มาก
๒. ให้คำปรึกษาที่ดีในการพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน (ปิยวาจา)	๔.๑๗	.๗๐	มาก
๓. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ (อตัถจริยา)	๔.๑๖	.๗๕	มาก
๔. มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย มีการนำสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (สมานัตตตา)	๔.๒๐	.๗๓	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๘	.๖๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๘, S.D. = .๖๒) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย มีการนำสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (สมานัตตตา) อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๒๐, S.D. = .๗๓) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสู่การปฏิบัติจริง (ทาน) ($\bar{X}$ = ๔.๑๘, S.D. = .๗๑) ให้คำปรึกษาที่ดีในการพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน (ปิยวาจา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๗, S.D. = .๗๐) และที่อยู่ในระดับน้อยสุด คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ (อตัถจริยา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๖, S.D. = .๗๕)

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
นิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน (ทาน)	๔.๑๘	.๖๘	มาก
๒. ชี้แนะแนวทางการวางแผน โครงการพัฒนาครูทางด้านการ เรียนการสอนด้วยถ้อยคำที่สุภาพ (ปิยวาจา)	๔.๑๘	.๖๖	มาก
๓. ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อเพื่อนำความรู้มาพัฒนางานและ ขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (อตถจริยา)	๔.๒๒	.๖๙	มาก
๔. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษาดูงานนอกสถานที่ตาม ความเหมาะสม (สมานัตตตา)	๔.๑๓	.๗๖	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๘	.๕๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๘, S.D. = .๕๘) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อเพื่อนำความรู้มาพัฒนางานและขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (อตถจริยา) อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๒๒, S.D. = .๖๙) รองลงมา คือ การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน (ทาน) ($\bar{X}$ = ๔.๑๘, S.D. = .๖๘) และชี้แนะแนวทางการวางแผน โครงการพัฒนาครูทางด้านการเรียนการสอนด้วยถ้อยคำที่สุภาพ (ปิยวาจา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๘, S.D. = .๖๖) และที่อยู่ในระดับน้อยสุด คือ ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษาดูงานนอกสถานที่ตามความเหมาะสม (สมานัตตตา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๓, S.D. = .๗๖)

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
นิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. ให้การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน (ทาน)	๔.๑๔	.๖๙	มาก
๒. ชี้แนะแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ เหมาะสม (ปิยวาจา)	๔.๐๖	.๗๕	มาก
๓. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาห้องศูนย์วิชาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ เอื้อประโยชน์ต่อครูและนักเรียน (อตถจริยา)	๔.๑๕	.๗๔	มาก
๔. การจัดแหล่งเรียนรู้และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อยู่ ตลอดเวลา (สมานัตตตา)	๔.๑๕	.๗๕	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๓	.๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔
ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒
ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
๔.๑๓, S.D. = .๖๓) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า ส่งเสริมให้มีการพัฒนาห้องศูนย์วิชา
ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อครูและนักเรียน (อตถจริยา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๕, S.D. = .๗๔) และ
การจัดแหล่งเรียนรู้และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อให้
นักเรียนได้เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา (สมานัตตตา) อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๑๕, S.D. = .๗๕) รองลงมา
คือ ให้การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน (ทาน) ($\bar{X}$ = ๔.๑๔, S.D. = .๖๙) และที่อยู่ในระดับ
น้อยสุด คือ ชี้แนะแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม (ปิยวาจา) ($\bar{X}$ = ๔.๐๖,
S.D. = .๗๕)

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (สื่อการสอน)ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (สื่อการสอน) ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. การเลือกสื่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน (ทาน)	๔.๑๐	.๗๑	มาก
๒. การจัดอบรมและสนับสนุนอุปกรณ์ในการพัฒนา สื่อการเรียนการสอน (ปิยวาจา)	๔.๐๕	.๗๘	มาก
๓. การจัดศูนย์สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อให้บริการครูและนักเรียน และมีการจัดทำคู่มือครูในการใช้สื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา (อตัณจริยา)	๔.๐๘	.๖๙	มาก
๔. มีการติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีของครูกับนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (สมานัตตตา)	๔.๑๕	.๗๑	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๐	.๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (สื่อการสอน)ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๐$, S.D. = .๖๓) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า มีการติดตาม และประเมินผล การใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีของครูกับนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (สมานัตตตา) อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๑๕$, S.D. = .๗๑) รองลงมา คือ การเลือกสื่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน (ทาน) ($\bar{X} = ๔.๑๐$, S.D. = .๗๑) การจัดศูนย์สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อให้บริการครูและนักเรียน และมีการจัดทำคู่มือครูในการใช้สื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา (อตัณจริยา) ($\bar{X} = ๔.๐๘$, S.D. = .๖๙) และที่อยู่ในระดับน้อยสุด คือ การจัดอบรมและสนับสนุนอุปกรณ์ในการพัฒนา สื่อการเรียนการสอน (ปิยวาจา) ($\bar{X} = ๔.๐๕$, S.D. = .๗๘)

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน (ทาน)	๔.๑๓	.๗๙	มาก
๒. การพัฒนาและการฝึกอบรมครูเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาผลงานทางวิชาการและความก้าวหน้าในวิชาชีพ (ปิยวาจา)	๔.๒๑	.๗๓	มาก
๓. การฝึกอบรมเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย (อัตถจริยา)	๔.๐๗	.๗๑	มาก
๔. การฝึกอบรมกับหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถอย่างสม่ำเสมอ (สมานัตตตา)	๔.๐๑	.๗๗	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๐	.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๐$, S.D. = .๖๔) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า การพัฒนาและการฝึกอบรมครูเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรการพัฒนาผลงานทางวิชาการและความก้าวหน้าในวิชาชีพ (ปิยวาจา) อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๒๑$, S.D. = .๗๓) รองลงมา คือ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน (ทาน) ($\bar{X} = ๔.๑๓$, S.D. = .๗๙) การฝึกอบรมเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย (อัตถจริยา) ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = .๗๑) และที่อยู่ในระดับน้อยสุด คือ การฝึกอบรมกับหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างสม่ำเสมอ (สมานัตตตา) ($\bar{X} = ๔.๐๑$, S.D. = .๗๗)

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
นิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. การเลือกมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของ ครูแต่ละคน (ทาน)	๔.๐๓	.๗๙	มาก
๒. การนิเทศเกี่ยวกับระบบงาน นโยบาย แนวปฏิบัติของ โรงเรียน และการแนะนำครูให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ ของครู (ปิยวาจา)	๔.๐๕	.๗๕	มาก
๓. การจัดครูที่มีความสามารถเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา (อรรถจริยา)	๔.๐๗	.๗๙	มาก
๔. มีการให้คำปรึกษา นิเทศ ติดตาม และประเมินการสอนของ ครูอย่างสม่ำเสมอ (สมานัตตตา)	๔.๑๕	.๗๔	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๐๘	.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔
ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒
ด้านการด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
๔.๐๘, S.D. = .๖๕) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า มีการให้คำปรึกษา นิเทศ ติดตาม
และประเมินการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ (สมานัตตตา) อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๑๕, S.D. = .
๗๔) รองลงมา คือ การจัดครูที่มีความสามารถเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา
(อรรถจริยา) ($\bar{X}$ = ๔.๐๗, S.D. = .๗๙) การนิเทศเกี่ยวกับระบบงาน นโยบาย แนวปฏิบัติของโรงเรียน
และการแนะนำครูให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของครู (ปิยวาจา) ($\bar{X}$ = ๔.๐๕, S.D. = .๗๕) และที่อยู่ใน
ระดับน้อยสุด คือ การเลือกมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครูแต่ละคน (ทาน) ($\bar{X}$ =
๔.๐๓, S.D. = .๗๙)

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
นิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรม
สังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. การจัดทุนการศึกษาและทุนสงเคราะห์ (ทาน)	๔.๑๗	.๗๖	มาก
๒. การจัดบริการให้คำปรึกษา และการดูแลช่วยเหลือ (ปิยวาจา)	๔.๑๒	.๗๘	มาก
๓. การจัดบริการแนะแนวทางการศึกษา (อรรถจริยา)	๔.๑๘	.๘๐	มาก
๔. การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการและการจัด กิจกรรมส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ ดนตรี ศิลปะ และกีฬา (สมานัตตตา)	๔.๒๐	.๗๓	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๗	.๖๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๗, S.D. = .๖๗) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการและการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ ดนตรี ศิลปะ และกีฬา (สมานัตตตา) อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๒๐, S.D. = .๗๓) รองลงมา คือ การจัดบริการแนะแนวทางการศึกษา (อรรถจริยา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๘, S.D. = .๘๐) การจัดทุนการศึกษาและทุนสงเคราะห์ (ทาน) ($\bar{X}$ = ๔.๑๗, S.D. = .๗๖) และที่อยู่ในระดับน้อยสุด คือ การจัดบริการให้คำปรึกษา และการดูแลช่วยเหลือ (ปิยวาจา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๒, S.D. = .๗๘)

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. การร่วมมือกับชุมชนในการเผยแพร่ และอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม (ทาน)	๔.๐๙	.๗๙	มาก
๒. การนำวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาไทย (ปิยวาจา)	๔.๑๔	.๗๐	มาก
๓. การจัดศูนย์วิชาการเพื่อชุมชนได้เข้ามามีศึกษาหาความรู้ และบริการอาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อชุมชน (อรรถจริยา)	๔.๑๒	.๗๓	มาก
๔. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลทางวิชาการ และผลงานโรงเรียนไปสู่ชุมชน (สมานัตตตา)	๔.๑๗	.๗๐	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๓	.๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการสร้างสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๓, S.D. = .๖๓) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลทางวิชาการ และผลงานโรงเรียนไปสู่ชุมชน (สมานัตตตา)อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๑๗, S.D. = .๗๐) รองลงมา คือ การนำวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาไทย (ปิยวาจา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๔, S.D. = .๗๐) การจัดศูนย์วิชาการเพื่อชุมชนได้เข้ามามีศึกษาหาความรู้ และบริการอาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อชุมชน (อรรถจริยา) ($\bar{X}$ = ๔.๑๒, S.D. = .๗๓) และที่อยู่ในระดับน้อยสุด คือ การร่วมมือกับชุมชนในการเผยแพร่ และอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม (ทาน) ($\bar{X}$ = ๔.๐๙, S.D. = .๗๙)

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

(n = ๒๑๔)

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
๑. การวางแผน การจัดระบบและรูปแบบการวัดประเมินผลที่เหมาะสมตามสภาพจริง (ทาน)	๔.๑๔	.๗๑	มาก
๒. ให้ความรู้ และคำแนะนำที่ดีเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย (ปิยวาจา)	๔.๒๐	.๗๑	มาก
๓. การสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องครอบคลุมตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน (อรรถจริยา)	๔.๒๑	.๗๒	มาก
๔. การติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง (สมานัตตตา)	๔.๒๑	.๗๓	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๙	.๖๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙$, S.D. = .๖๒) โดย เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า การสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องครอบคลุมตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน (อรรถจริยา) ($\bar{X} = ๔.๒๑$, S.D. = .๗๒) และการติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง (สมานัตตตา) อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๒๑$, S.D. = .๗๓) รองลงมา คือ ให้ความรู้ และคำแนะนำที่ดีเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย (ปิยวาจา) ($\bar{X} = ๔.๒๐$, S.D. = .๗๑) และที่อยู่ในระดับน้อยสุด คือ การวางแผน การจัดระบบและรูปแบบการวัดประเมินผลที่เหมาะสมตามสภาพจริง (ทาน) ($\bar{X} = ๔.๑๔$, S.D. = .๗๑)

๔.๓ เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

สมมติฐานข้อที่ ๑ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามเพศ

(n = ๒๑๔)

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
๑	ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๒๖	.๖๕	๑.๓๒	.๑๙
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๔	.๕๙		
๒	ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๒๓	.๖๗	.๘๐	.๔๒
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๕	.๕๙		
๓	ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๓๐	.๕๖	๒.๒๕*	.๐๓
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๑	.๕๙		
๔	ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๑๕	.๖๕	.๓๓	.๗๕
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๒	.๖๓		
๕	ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๑๗	.๖๕	๑.๑๗	.๒๔
		หญิง	๑๔๔	๔.๐๖	.๖๒		
๖	ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๑๐	.๖๗	-.๐๔	.๙๖
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๐	.๖๒		
๗	ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๑๑	.๖๙	.๔๙	.๖๓
		หญิง	๑๔๔	๔.๐๖	.๖๔		
๘	ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๑๖	.๗๔	-.๐๘	.๙๔
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๗	.๖๔		
๙	ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๑๒	.๖๘	-.๒๑	.๘๔
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๔	.๖๑		
๑๐	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ชาย	๗๐	๔.๒๒	.๖๗	.๔๓	.๖๗
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๘	.๖๐		
	รวมทั้งหมด	ชาย	๗๐	๔.๑๘	.๖๑	.๖๗	.๕๐
		หญิง	๑๔๔	๔.๑๒	.๕๕		

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม ($t = .๖๗$, Sig. = $.๕๐$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $.๐๕$ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ($t = ๒.๒๕$, Sig. = $.๐๓$) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.๐๕$ ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ ๒ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นสภาพการณ์ภายในของครูผู้สอนตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามอายุ

(n = ๒๑๔)

ข้อ	สภาพการณ์ภายในของ ครูผู้สอนตามหลักธรรม สังคหวัตถุ ๔	แหล่งความ แปรปรวน	Ss	df	MS	F	Sig.
๑.	ด้านการพัฒนาหลักสูตรตาม หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๙๕ ๗๗.๒๗ ๗๙.๒๓	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๖๕ .๓๗	๑.๗๗	.๑๕
๒	ด้านการจัดระบบการเรียนการ สอนตามหลักธรรม สังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒.๑๙ ๗๙.๔๓ ๘๑.๖๓	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๗๓ .๓๘	๑.๙๓	.๑๓
๓	ด้านการบริหารบุคลากรตาม หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒.๒๑ ๖๙.๙๔ ๗๒.๑๕	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๗๔ .๓๓	๒.๒๒	.๐๙
๔	ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อ การสอนตามหลักธรรม สังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๕๗ ๘๔.๐๒ ๘๕.๕๙	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๕๒ .๔๐	๑.๓๑	.๒๗
๕	ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อ การสอนตามหลักธรรม สังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๓.๑๑ ๘๑.๐๖ ๘๔.๑๖	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	๑.๐๔ .๓๙	๒.๖๘*	.๐๕
๖	ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๖๑ ๘๔.๕๐ ๘๖.๑๑	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๕๔ .๔๐	๑.๓๓	.๒๖
๗	ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตาม หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๖๗ ๘๙.๔๑ ๙๑.๐๘	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๕๖ .๔๓	๑.๓๑	.๒๗
๘	ด้านการจัดบริการพิเศษแก่ นักเรียนตามหลักธรรม สังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒.๓๒ ๙๓.๒๙ ๙๕.๖๑	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๗๗ .๔๔	๑.๗๔	.๑๖
๙	ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๓.๗๒ ๘๒.๑๒ ๘๕.๘๔	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	๑.๒๔ .๓๙	๓.๑๗*	.๐๓
๑๐	ด้านการวัดและประเมินผลการ เรียนการสอนตามหลักธรรม สังคหวัตถุ ๔	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๔๐ ๘๑.๓๗ ๘๒.๗๗	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๔๗ .๓๙	๑.๒๑	.๓๑
	รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๑.๙๘ ๖๖.๒๒ ๖๘.๒๐	๓.๐๐ ๒๑๐.๐๐ ๒๑๓.๐๐	.๖๖ .๓๒	๒.๐๙	.๑๐

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลการทดสอบค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม ($F = ๒.๐๙$, $Sig. = .๑๐$) ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ และด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๕ - ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของบุคลากรที่ระดับความคิดเห็นต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามอายุ

($n = ๒๑๔$)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๐ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๔.๒๓	๓.๙๕	๔.๑๓	๔.๒๐
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๔.๒๓	-	.๒๘*	.๑๐*	.๐๓
๓๐ - ๔๐ ปี	๓.๙๕	-	-	-.๑๘	-.๒๔*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๑๓	-	-	-	-.๐๗
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๒๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามอายุ จำแนกตามอายุ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ แตกต่างกับอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป โดยพบว่า อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า อายุ ๓๐ - ๔๐ ปี และอายุมากกว่า ๕๐ ปี ที่ ($\bar{X} = ๔.๒๓$)

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของบุคคลการที่ระดับความคิดเห็นต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต ๒ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามอายุ

(n = ๒๑๔)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๐ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๔.๓๑	๓.๙๙	๔.๐๖	๔.๒๔
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๔.๓๑	-	.๓๒*	.๒๖	.๐๗
๓๐ - ๔๐ ปี	๓.๙๙	-	-	-.๐๗	-.๒๕*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๐๖	-	-	-	-.๑๘
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๒๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ระดับอายุ ๓๐ - ๔๐ ปีมีระดับความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามอายุ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ แตกต่างกับอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป โดยพบว่า อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า อายุ ๓๐ - ๔๐ ปี และอายุมากกว่า ๕๐ ปี ที่ ($\bar{X} = ๔.๓๑$)

สมมติฐานข้อที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นสภาพการณ์ในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

(n = ๒๑๔)

ข้อ	สภาพการณ์ในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒	วุฒิทางการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
๑	ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๑๑	.๖๔	-๒.๔๘**	.๐๑
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๓๓	.๕๒		
๒	ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๐๙	.๖๓	-๓.๑๕**	.๐๐
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๓๖	.๕๖		
๓	ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๑๑	.๕๙	-๒.๕๑**	.๐๑
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๓๒	.๕๓		
๔	ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๐๙	.๖๖	-๑.๒๕	.๒๑
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๒๐	.๕๖		
๕	ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๐๒	.๖๕	-๒.๕๓**	.๐๑
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๒๕	.๕๖		
๖	ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๐๕	.๖๖	-๑.๘๐	.๗๐
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๒๑	.๕๖		
๗	ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๐๓	.๖๘	-๑.๖๑	.๑๑
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๑๘	.๕๘		
๘	ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๑๑	.๗๑	-๑.๘๕	.๐๗
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๒๘	.๕๘		
๙	ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๐๙	.๖๘	-๑.๒๓	.๒๒
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๒๑	.๕๓		
๑๐	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๑๕	.๖๗	-๑.๔๙	.๑๔
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๒๘	.๕๒		
	รวมทั้งหมด	ปริญญาตรี	๑๔๔	๔.๐๘	.๖๐	-๒.๓๕*	.๐๒
		สูงกว่าปริญญาตรี	๗๐	๔.๒๖	.๔๗		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

**อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม ($t = -2.35$, $Sig. = .02$) แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ($t = -2.48$, $Sig. = .01$) ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ($t = -3.14$, $Sig. = .00$) ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ($t = -2.51$, $Sig. = .01$) และด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ($t = -2.53$, $Sig. = .01$) มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ ๔ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ **จำแนกตามตำแหน่ง**

(n = ๒๑๔)

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒	ตำแหน่ง	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
๑	ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๒๖	.๔๗	.๖๓	.๕๓
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๑๗	.๖๒		
๒	ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๔๑	.๕๔	๑.๗๑	.๐๙
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๑๖	.๖๒		
๓	ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๔๒	.๔๖	๑.๙๓*	.๐๕
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๑๕	.๕๙		
๔	ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๒๐	.๔๗	.๕๑	.๖๑
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๑๒	.๖๕		
๕	ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๓๘	.๕๑	๒.๐๙*	.๐๔
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๐๗	.๖๓		
๖	ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๒๖	.๕๕	๑.๑๕	.๒๕
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๐๙	.๖๔		
๗	ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๒๒	.๔๒	๑.๐๓	.๓๐
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๐๖	.๖๗		
๘	ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๓๙	.๔๖	๑.๕๗	.๑๒
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๑๔	.๖๘		
๙	ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๒๕	.๔๑	๑.๒๕	.๒๒
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๑๒	.๖๕		
๑๐	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๒๖	.๕๐	.๕๒	.๖๐
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๑๘	.๖๓		
	รวมทั้งหมด	ผู้บริหาร	๑๙	๔.๓๑	.๔๑	๑.๓๓	.๑๙
		ครูผู้สอน	๑๙๕	๔.๑๓	.๕๘		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม ($t = ๑.๓๓$, Sig. = .๑๙) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ($t = ๑.๙๓$, Sig. = .๐๕) และด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ($t = ๒.๐๙$, Sig. = .๐๔) มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ ๕ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการณ์พิเศษภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นสภาพการณ์พิเศษภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

($n = ๒๑๔$)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒	ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
๑	ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๑๙	.๖๐	.๑๕	.๘๘
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๘	.๖๑		
๒	ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๒๓	.๕๙	.๗๔	.๕๖
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๖	.๖๓		
๓	ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๑๕	.๖๐	-.๔๑	.๖๘
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๙	.๕๘		
๔	ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๑๙	.๖๕	.๘๕	.๓๙
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๐	.๖๓		
๕	ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๑๑	.๖๑	.๑๔	.๘๙
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๐๙	.๖๔		
๖	ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๑๒	.๖๕	.๒๓	.๘๑
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๐	.๖๓		
๗	ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๑๑	.๖๕	.๔๖	.๕๐
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๐๖	.๖๖		
๘	ด้านการจัดบริการพิเศษแก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๑๗	.๖๕	.๐๗	.๙๕
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๖	.๖๘		
๙	ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๒๐	.๖๒	.๙๘	.๓๓
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๑	.๖๔		
๑๐	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๒๓	.๖๓	.๔๘	.๖๓
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๘	.๖๒		
	รวมทั้งหมด	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕๔	๔.๑๗	.๕๗	.๔๒	.๖๘
		ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป	๑๖๐	๔.๑๓	.๕๗		

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า สภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม ($t = .๔๒$, Sig. = .๖๘) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๐ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒ โดยจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามสมมติฐานที่ ๑ - ๕

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	ค่า Sig.	(n=๒๑๔)	
						ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ ๑	เพศ	การนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	.๖๗	-	.๕๐		✓
สมมติฐานที่ ๒	อายุ	การนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	-	๒.๐๙	.๑๐		✓
สมมติฐานที่ ๓	วุฒิทางการศึกษา	การนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	-๒.๓๕	-	.๐๒	✓	
สมมติฐานที่ ๔	ตำแหน่ง	การนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	๑.๓๓	-	.๑๙		✓
สมมติฐานที่ ๕	ประสบการณ์ในการทำงาน	การนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔	.๔๑	-	.๖๗		✓

จากตารางที่ ๔.๒๐ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒ สามารถจำแนกได้ดังนี้

บุคลากรที่มี เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความเห็นคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ดังนี้

๑. หลักการนิเทศของผู้บริหาร ผู้บริหารควรสนใจการนิเทศภายใน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในการปรับปรุง เพื่อนำไปพัฒนาการศึกษา และได้แก้ไขในส่วนที่ต้องปรับปรุง และผู้บริหารและคณะครู ควรจะมี ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลาง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

๒. ควรจัดให้มีการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ จะดีมาก เพราะจะทำให้ครู มีความรู้สึกเป็นกันเอง มีความสุขใจ มีกำลังใจในการทำงาน มีผู้ช่วยแก้ปัญหา ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และเป็นผลดีกับนักเรียน เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัยและเกิดความรู้ที่ถาวร

๓. ผู้นิเทศควรสร้างบรรยากาศแบบเป็นมิตรก่อนมานิเทศ มิใช่เพื่อมาตรวจสอบในลักษณะ ทำได้หรือทำไม่ได้ ทำถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง จึงทำให้ผู้รับการนิเทศไม่มีความเป็นธรรมชาติ ในการปฏิบัติงาน เกิดการต่อต้านทางความรู้สึกจึงทำให้ไม่ส่งผลดีต่อการนิเทศ

๔. โรงเรียนควรเน้นจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสู่การปฏิบัติจริง เพื่อส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน มีการวางแผน การพัฒนาให้ครูหาความรู้เพิ่มเติม โดยการเชิญวิทยากรให้ความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ หรือศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงพัฒนางาน และพัฒนาผลงานทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕. ควรมีการชี้แจงระเบียบการวัดผล และประเมินผลของโรงเรียนให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ รวมถึงควรมีการวางแผน และจัดระบบการวัดผลประเมินผล มีการสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนเหมาะสมตามสภาพจริง

๖. ครูควรมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น จัดห้องสมุดที่ทันสมัย พัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาห้องต่างๆ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของครูและนักเรียน จัดศูนย์สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีให้กับครูและนักเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเพื่อสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียนด้วย

๗. ควรจัดให้มีส่วนบริการแนะแนวนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อ เพื่อบริการให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดเป็นรายบุคคล และควรจัดการทุนการศึกษาและทุนสงเคราะห์เพิ่มเติมให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือยากจน

๘. โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอในการเผยแพร่และอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม และควรให้บริการชุมชนโดยการให้บริการสถานที่ จัดศูนย์วิชาการเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ เป็นการเพิ่มสัมพันธภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอีกด้วย

๔.๔ การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒

ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒ ทั้ง ๑๐ ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ ด้านการจัดบริการพิเศษให้นักเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และด้านการประเมินผลการสอน ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informants) จำนวน ๗ ท่าน ดังนี้

๑. ดร.สุชาติ เอกปัชชา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตางู
๒. ว่าที่ร้อยตรี ธีระพล เพชรพิพัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองละมาน
๓. นางยุพดี เทพบุรี	ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดมิ่งมงคลสถิตย์
๔. นางปวีณา พิลัง	ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดด่านช้าง
๕. นายปัญญา สระทองแยง	ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดหนองตางู
๖. นางสาวเกศราภรณ์ อุทัยชิน	ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดหนองตางู
๗. นายดิฐาภิรักษ์ ธนวัฒนานิธิกุล	ครูวิชาการ โรงเรียนวัดหนองตางู

ผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informants) เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ และเสนอแนวทางการแก้ไข และการพัฒนา ซึ่งสามารถสรุปโดยจำแนกตามรายด้านของการวิจัย ดังนี้

๑. ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

ในการพัฒนาหลักสูตรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ จะพบปัญหาในด้านอัตถจริยา กล่าวคือ การศึกษาหลักสูตรของครู ครูไม่พยายามศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจนก่อนนำมาใช้จัดการเรียนการสอน มักจะให้นักเรียนนั่งฟังครูในโทรศัพท์อย่างเดียว และนักเรียนไม่ค่อยได้ปฏิบัติตามในกิจกรรมการสอนของครู แนวทางในการพัฒนา คือ ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน มีใบงานตามกิจกรรมที่กำหนดมาให้ และมีการวัดผลและประเมินผลตามตารางการสอนให้ครบถ้วน^{๓๐} ในด้านสมานัตตา คือ ขาดการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือมีการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแต่ไม่มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา แนวทางในการพัฒนา คือ ควรมีการติดตามการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและทำอย่างเป็นทางการ และมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ให้สามารถเก็บไว้เป็นข้อมูลของสถานศึกษาและนำมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันทุกฝ่าย อย่างเป็นรูปธรรม^{๓๑}

^{๓๐}สัมภาษณ์ นางปวีณา พิลัง, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดด่านช้าง ตำบลด่านช้าง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๓๑}สัมภาษณ์ นางยุพดี เทพบุรี, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดมิ่งมงคลสถิตย์ ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

๒. ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

การจัดระบบการเรียนการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ จะพบปัญหาใน ด้านทาน คือ การจัดการเรียนการสอนขาดการบูรณาการสู่การปฏิบัติจริง เพราะการจัดการเรียนการสอนของครูไม่ค่อยเตรียมการสอนล่วงหน้า ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากภาระงานที่มากเกินไป แนวทางในการแก้ไข ควรมีการศึกษาจุดประสงค์และการเตรียมการเรียนการสอนมาล่วงหน้าเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้^{๓๒} การขาดการให้คำปรึกษาที่ดีในการพัฒนาระบบการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน (ปิยวาจา) เพราะครูผู้สอนบางคนไม่ได้นำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหา จึงทำให้ปัญหาในการวิจัยไม่ได้รับการแก้ปัญหา ดังนั้น ผู้นิเทศควรสนับสนุนให้คำปรึกษาที่ดีในเรื่องนี้เป็นพิเศษเพื่อให้ปัญหาที่ได้จากการวิจัยได้รับการแก้ไข และได้รับการพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้องต่อไป^{๓๓} มีการขาดการนำสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (สมานัตตตา) ซึ่งเนื่องมาจากปัญหาในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต หรือไม่มีการรองรับการใช้งาน เครือข่ายไม่ครอบคลุมพื้นที่ แนวทางการพัฒนาหน่วยงาน สพฐ.ควรสนับสนุน และส่งเสริมให้ระบบการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้มากขึ้นเพื่อความสะดวกในการใช้งาน และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศอีกด้วย^{๓๔}

๓. ด้านการบริหารบุคลากรตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

การขาดการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (ทาน) แนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการให้กำลังใจในการทำงาน^{๓๕} ในการทำงานการสร้างขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการบริหารงาน เพราะจะทำให้ได้บุคลากรที่ทำงานให้ด้วยใจเพราะมีกำลังใจที่ดี^{๓๖} ขาดการชี้แนะแนวทางการวางแผน โครงการพัฒนาครู ทางด้านการเรียนการสอนด้วยถ้อยคำที่สุภาพ (ปิยวาจา) ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรใช้ถ้อยคำที่สุภาพในขณะพูดคุย หรือชี้แนะแนวทางในการทำงานต่างๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับเพื่อนร่วมงาน อีกทั้ง เพื่อให้มีกำลังใจในการทำงาน^{๓๗} ในกรณีการสอนควรมีการใช้ถ้อยคำ และน้ำเสียงที่สุภาพ และควรมีการแจ้งครูผู้สอนก่อนเข้านิเทศ และควรให้ความสำคัญต่อครูผู้สอนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน^{๓๘}

^{๓๒} สัมภาษณ์ นางปวีณา พิสิก, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดด่านช้าง ตำบลด่านช้าง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๓๓} สัมภาษณ์ นางสาวเกศราภรณ์ อุทัยชิน, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดหนองตาว ตำบลหนองตาว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๓๔} สัมภาษณ์ นางยุพดี เทพบุรี, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดมงคลสถิตย์ ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายปัญญา สระทองแยง, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดหนองตาว ตำบลหนองตาว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๓๖} สัมภาษณ์ นางสาวเกศราภรณ์ อุทัยชิน, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดหนองตาว ตำบลหนองตาว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๓๗} สัมภาษณ์ นางปวีณา พิสิก, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดด่านช้าง ตำบลด่านช้าง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๓๘} สัมภาษณ์ นางสาวเกศราภรณ์ อุทัยชิน, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดหนองตาว ตำบลหนองตาว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

๔. ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

ขาดการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน (ทาน) เพราะในบางครั้งไม่ค่อยได้รับความสะดวกในการทำงาน ในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกจำเป็นในการปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงควรมีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูในการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะส่งผลให้ครูปฏิบัติงานต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๙} มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาค่อยข้างน้อย (สมานัตตตา) ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่พร้อมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา^{๔๐}

๕. ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

การเลือกสื่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน (ทาน) มีความเป็นไปได้ น้อย เนื่องจาก โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กไม่ค่อยมีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อที่มีประสิทธิภาพ^{๔๑} ดังนั้น จึงควรมีการจัดหางบประมาณในการสนับสนุน จากหลายๆ หน่วยงาน ตลอดจนขอความร่วมมือจากชุมชนเพื่อนำมาใช้ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน^{๔๒} การจัดงานกิจกรรมคืนสู่เหย้าศิษย์เป็นอีกวิธีหนึ่งในการจัดหางบประมาณได้ เพราะเป็นการระดมทุนการศึกษาจากศิษย์เก่า เป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักรักโรงเรียนที่เรียนอยู่ เมื่อเรียนจบไปแล้วก็กลับมาพัฒนาโรงเรียนที่เคยเรียนอีกด้วย^{๔๓}

๖. ด้านการฝึกอบรมครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

มีการพัฒนาและการฝึกอบรมครูเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรการพัฒนางานทางวิชาการ และความก้าวหน้าในวิชาชีพ (ปิยาจา) ค่อนข้างน้อย ทำให้ครูไม่ค่อยมีความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรเท่าที่ควร^{๔๔} ทางโรงเรียนจึงควรส่งเสริมให้ครูทุกคนมีการพัฒนาตนเอง และฝึกอบรมครูเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในวันหยุดราชการ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนางานทางวิชาการ และความก้าวหน้าในวิชาชีพยิ่งขึ้นไป^{๔๕}

^{๓๙}สัมภาษณ์ นางปวีณา พิสิฐ, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดด่านช้าง ตำบลด่านช้าง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๔๐}สัมภาษณ์ นางยุพดี เทพบุรี, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดมงคลสถิตย์ ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๔๑}สัมภาษณ์ นางปวีณา พิสิฐ, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดด่านช้าง ตำบลด่านช้าง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๔๒}สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรี ธีระพล เพชรพิพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองละมาน ตำบลด่านช้าง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๔๓}สัมภาษณ์ ดร.สุชาติ เอกปัชชา, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตาทุ่ง ตำบลหนองตาทุ่ง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๔๔}สัมภาษณ์ นายดิฐาปภัทร์ ธนวัฒนานิธิกุล, ครูวิชาการโรงเรียนวัดหนองตาทุ่ง ตำบลหนองตาทุ่ง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๔๕}สัมภาษณ์ ดร.สุชาติ เอกปัชชา, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตาทุ่ง ตำบลหนองตาทุ่ง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

๗. ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

มีการเลือกมอบหมายงานไม่ค่อยตรงกับความรู้ความสามารถของครูแต่ละคน (ทาน) เนื่องจาก โรงเรียนมีครูผู้สอนไม่เพียงพอ ครูสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่จบมา ทำให้ขาดความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้สู่นักเรียน ดังนั้นจึงควรมีการจัดอบรมเพิ่มเติมให้กับครูผู้สอนที่จบไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอนเพื่อให้เกิดความชำนาญ^{๔๖} มีการนิเทศเกี่ยวกับระบบงาน นโยบาย แนวปฏิบัติของโรงเรียน และการแนะนำครูให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของครูอย่างน้อย ดังนั้นควรจัดให้มีการอบรมครู และบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูใหม่ เพื่อให้ทราบถึงระบบงาน นโยบาย แนวปฏิบัติของโรงเรียน บทบาทหน้าที่ของตนเอง และถือปฏิบัติต่อไป^{๔๗}

๘. ด้านการจัดบริการพิเศษให้แก่นักเรียนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

มีการจัดทุนการศึกษาและทุนสงเคราะห์ (ทาน) ค่อนข้างน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของเด็ก เนื่องจาก นักเรียนที่เรียนดีบางคนมีฐานะทางบ้านยากจน ผู้ปกครองมีรายได้ค่อนข้างน้อยทำให้นักเรียนมีปัญหาไม่มีทุนในการศึกษาเล่าเรียน จึงมีผลต่อการศึกษาของนักเรียน นักเรียนบางคนต้องหยุดเรียนเพื่อทำงานหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการจัดตั้งกองทุนให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมช่วยเหลือเรื่องทุนการศึกษาของนักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้มีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกับนักเรียนคนอื่นๆ^{๔๘} ในโรงเรียนขนาดเล็กไม่มีการจัดแนะแนวทางการศึกษา (อรรถจริยา) เพราะเป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษา จึงไม่มีการจัดการแนะแนวทางการศึกษา^{๔๙}

๙. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีความร่วมมือกันดีในทุกด้าน เนื่องจากทุกฝ่ายในชุมชนต่างมีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการนำปราชญ์ชาวบ้าน หรือวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้และสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน จึงส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งรักใคร่กัน

๑๐. ด้านการประเมินผลการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

มีปัญหา ในด้านการวางแผน การจัดรูปแบบการวัดประเมินผลที่เหมาะสมตามสภาพจริง (ทาน) ดังนั้น จึงควรมีการวางแผน การจัดรูปแบบการวัดประเมินผลที่เหมาะสมตามสภาพจริงเพื่อที่จะสะท้อนความเป็นจริง และทราบถึงจุดอ่อนและจุดด้อยของนักเรียน และสามารถทำให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด^{๕๐}

^{๔๖} สัมภาษณ์ ดร.สุชาติ เอกปัชชา, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตาวง ตำบลหนองตาวง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๔๗} สัมภาษณ์ นางยุพดี เทพบุรี, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดมงคลสถิตย์ ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

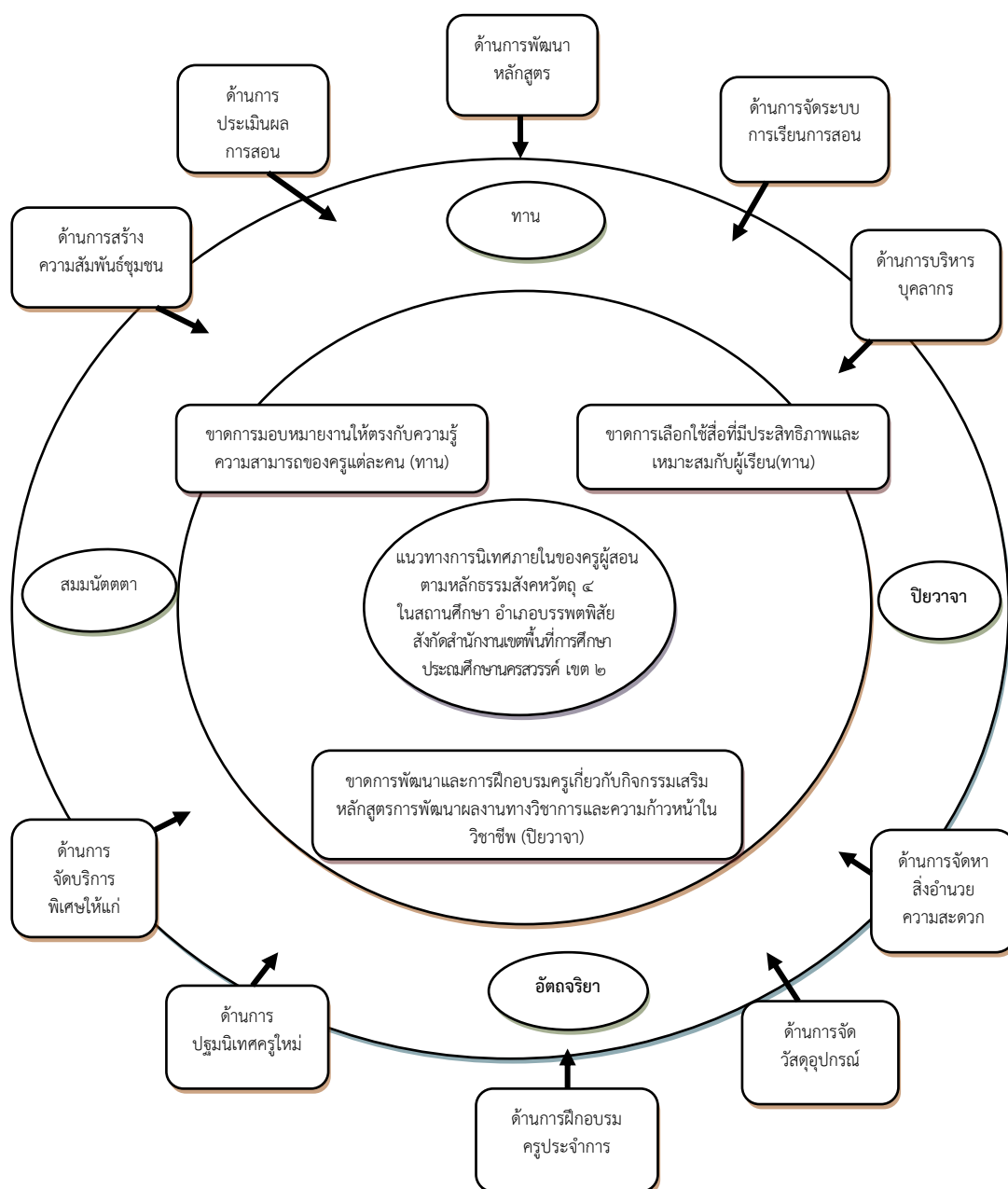
^{๔๘} สัมภาษณ์ นางยุพดี เทพบุรี, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดมงคลสถิตย์ ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๔๙} สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรี ธีระพล เพชรพิพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองละมาน ตำบลด่านช้าง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

^{๕๐} สัมภาษณ์ นางยุพดี เทพบุรี, ครู คศ.๓ โรงเรียนวัดมงคลสถิตย์ ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์, (๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

๔.๕ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบสภาพการนิเทศภายในของครูผู้สอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ซึ่งนำไปสู่แนวทางในการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหาในครั้งต่อ สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ แนวทางการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางในการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอ บรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ให้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ ดังนี้

แนวทางการนิเทศภายในของครูผู้สอน ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษา อำเภอ บรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ พบว่า ด้านการ ปฐมนิเทศครูใหม่ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขาดการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ของครูแต่ละคน(ท่าน) ดังนั้น จึงควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของครูแต่ละคน ด้านการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์/สื่อการสอนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ยังไม่มีการเลือกใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียน(ท่าน) เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องงบประมาณในการเลือกซื้อสื่อที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการจัดหางบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนให้กับครู เพื่อที่จะให้ครูมีสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน และด้านการฝึกอบรม ครูประจำการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขาดการพัฒนาและการฝึกอบรมครูเกี่ยวกับกิจกรรมเสริม หลักสูตรการพัฒนาผลงานทางวิชาการและความก้าวหน้าในวิชาชีพ (ปิยวาจา) ดังนั้นจึงควรส่งเสริม ให้มีการฝึกอบรมที่หลากหลายในวิชาชีพมากยิ่งขึ้นเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น